

Odhali pamätnú tabuľu

Na budove pobočky Slovenskej sporiteľne na Šancovej ulici bola odhalená pamätná tabuľa, ktorá má pripomínať miesto, kde stála židovská synagóga. Slúžila židovským spoluobčanom, ktorých v našom meste žilo asi 500. Po vojne sa ich vrátilo len veľmi málo, mnohí zahynuli v koncentračných táboroch. Synagógu zbúrali v roku 1957.

Výstava v Galérii G 5

V Galérii G 5 bola 23. mája otvorená výstava obrazov mladej bratislavskej umeleckej fotografky **Silvie Sapárovej**. Je to jej piata samostatná výstava, okrem toho svoju tvorbu prezentovala na dvoch desiatkach kolektívnych výstav, prevažne na Slovensku a v Čechách. V roku 2000 získala cenu Grand prix Ľudovej banky.

Tvorba Silvie Sapárovej je v posledných rokoch zameraná na problematiku tela a telesnosti. Nesníma však povrchovú javovú stránku tela, ale snaží sa preniknúť pod povrch - pod kožu tela. Na jej fotografiách sú doko-

nalo inscenované novodobé zátišia tvorené zo živočíšneho materiálu a súčasne simulujúce "materiál ľudský".

Zaujímavú výstavu si môžete pozrieť do 30. júna 2002.

Čo priniesol pamiatkarský výskum na radnici?

Občania nášho mesta si iste všimli, že na Radničnom námestí sa vykonáva rekonštrukcia Starej radnice. O jej zámeroch a priebehu sme už viackrát informovali. Počas rekonštrukcie sa robil aj archeologický a pamiatkarský výskum. O podrobnejšie informácie sme požiadali viceprimátora Mgr. Olivera Solgu.

- Hneď na začiatku sme požiadali dodávateľa i samotných pracovníkov, aby našli predmety s historickou hodnotou - či už kov, keramiky, drevo, sklo alebo papier uchránili pred poškodením. Potom sme vždy skontaktovali pamiatkarov alebo archeológov, aby nálezy posúdili. Boli to materiály z náhodných nálezov.

I Môžete nám bližšie povedať, aké historicky cenné predmety sa našli?

- Pri čistení povaly sa našli písomnosti z 18. a 19. storočia. Sú tam aj nejaké vzácnosti. Našiel sa napríklad list z roku 1870 s menným zoznamom murárov a všetkých pracovníkov na radnici, ktorý obsahuje aj výšku ich platu. Našli sa tu aj olejové lampy, ktoré sú jedinými nálezmi v Pezinku. Boli kedysi umiestnené na obvodových múroch radnice zvonku. Zažihali sa každý večer, aby osvetľovali okolie budovy.

Ďalšia časť nálezov je zviazaná so systematickým výskumom, ktorý viedol archeológ PhDr. Peter Baxa. Ten urobil prieskum prízemných priestorov, najmä obrátených na ulicu M.R. Štefánika a na Radničné námestie. Výskum potvrdil osídlenie z 13. a 14. storočia. Našli sa kamenné i murované základy domov, zvyšky po požari, prepálená hĺna, dokonca odlačky prútia, ktoré bolo súčasťou výmurovky. Našiel sa kôzub, v ktorom bola rozbitá keramika, ktorá sa tam zrejme dostala pri zvalení objektu. Pri výkopoch sa objavilo množstvo sietí a keramických črepov. Žiaľ, keďže išlo pravdepodobne o zasypávací materiál nie sú tieto predmety ucelené. Sú zachované len z dvoch tretín alebo len spolovice. Vieme si však domyslieť ako vyzerali. Táto keramika pochádza z 13. až 19. storočia. Mali sme možnosť presvedčiť sa aj o majstrovstve umeleckých remeselníkov na zvyškoch kachlíc.

I Objavili sa aj kovové predmety?

- Pravdaže. Našli sa mince z čias panovania Jirího z Poděbrad a niekoľko mincí zo 17. a 18. storočia. Pri náhodných výkopoch boli nájdene klince, rukoväť kordu, pracka z opasku. Tieto i ďalšie nálezy sa reštaurujú v Pamiatkovom ústave.

I Iste vás zaskočili nálezy na fasáde...

- Musím sa priznať, že áno. Absolútne slovenskou raritou, čo potvrdili aj viacerí odborníci, je latinský nápis po celom obvode troch strán radnice (preklad uvádzame na inom mieste). Jedinečnosť je v tom, že pokiaľ inde na podobných objektoch sa nápisy vzťahujú na panovníkov, či nie osobu, v našom prípade ide o text z biblie. Druhý nápis je na kamennej doske, ktorá bola súčasťou reliéfu Svätej Anny a Panny Márie. Kamenné reliéfy tu boli umiestnené po zbúraní mestských brán, kde boli umiestnené na priečelí.

Pozoruhodná je výzdoba juhovýchodného arkieru (smerom na ulicu M.R. Štefánika a k námestiu), kde v prvej omietkovej vrstve sa našlo výzorne renesančné sgrafito. Sú tam krásne ornamenty geometrických tvarov, ktoré budú rekonštruované vo všetkých štyroch oknách. Okrem toho sa vykonáva reštaurovanie fresky Augustína Bártu v reprezentatívnej sieni na poschodí.

I Všimli sme si ozdoby vo vnútorných priestoroch...

- V dvoch miestnostiach je štuková výzdoba, nebola veľmi zachovalá, ale veľmi pekná. Podarilo sa ju rekonštruovať. V ďalšej miestnosti sa našla renesančná freska.

I Archeologický a pamiatkarský

výskum bol iste náročný a do istej miery aj spomalil rekonštrukčné práce.

- To je pravda. Avšak výskum v takomto rozsahu sa tu robil prvýkrát. Mohol sa uskutočniť len vďaka veľkorysosti mesta. Aj keď to zvýši náklady na rekonštrukciu, bolo to potrebné. Nakoniec, prinieslo to aj zaujímavý poznatok. Doteraz sa tvrdilo, že Pezínok v 13. až 14. storočí tvorila len dolná časť dnešnej Holubyho ulice, v okolí potoka, ktorý preteká cez Potočnú ulicu a námestie. Vôbec sa nevedelo, že Pezínok sa rozvíjal aj smerom k Farskému kostolu (pochádza z 13. storočia) a zámku. Archeologický prieskum P. Baxu potvrdil, že domy boli situované aj smerom na ulicu M.R. Štefánika a na námestie, to znamená, že námestie, samozrejme v inej podobe, už vtedy bolo. Vieme si na základe tohto zistenia predstaviť veľkosť Pezínka, že to nebola len malá osada pri potoku.

Dbali sme, aby reštaurátorské práce robili naozaj odborníci. Konzultovali sme nálezy so znalcami z Vysokej školy výtvarného umenia a Pamiatkového ústavu. Využívali sme pri tom osobné kontakty. Na všetky práce dohliadal Pamiatkový ústav. Oceňujem spoluprácu s Mgr. Elenou Sabadošovou, ktorá nielenže je nadoslovzatou odborníčkou ale bola ochotná zúčastňovať sa na pravidelných konzultáciách na stavbe.

Stará radnica po ukončení rekonštrukčných prác bude ozajstným skvostom námestia. Budú ju môcť obdivovať nielen Pezínčania, ale aj návštevníci mesta. (mo)

Preklad latinského nápisu na Starej radnici

MÚDRY NECH SA NECHVÁLI MÚDROSTŮO,
SILÁK NECH SA NEHONOSÍ SILOU,
BOHÁČ NECH SA NECHVÁLI SVOJIM BOHATSTVOM,
ALE KTO SA CHVÁLI, NECH SA CHVÁLI TÝM,
ŽE JE ROZUMNÝ A POZNÁ MŇA,
ŽE JA SOMPÁN, KTORÝ SA ZL'UTŮVA,
PRISLUHUJE PRÁVO A PRAVDU NA ZEMI,
LEBO V TÝCHTO MÁM ZÁLUBU, HOVORÍ PÁN.

PRIBLÍŽIM SA K VÁM NA SÚD A BUDEM RÝCHLYM
SVEDKOM PROTI ČARODEJOM, CUDZOLOŽNÍKOM,
KRIVOPRÍSAŽNÍKOM A TÝM, ČO ZNÁSILNĽUJÚ
NÁDENNÍKOV, VDOVY A SIROTY, POKORUJÚ CUDZINCA
A NEBOJA SA MA - Hovorí PÁN ZÁSTUPOV.

Cajlané v zahraničí

Už druhýkrát prijala pezinčská kapela Cajlané pozvanie z Mosonmagyaróváru na tradičné medzinárodné stretnutie dýchových hudieb, ktoré sa uskutočnilo v tomto partnerskom meste 25. mája. Cajlané mali na podujatí nielen vlastný verejný koncert, ale sa zúčastnili aj na spoločnom vystúpení, kde s ďalšími piatimi zúčastnenými kapelami odohrali Pochod Viliama Tella a Beethovenovu Ódu na radosť.

(EL)

Film pre najlepších

Tesne pred odovzdávaním vysvedčení pozýva primátor mesta Pezínok Ivan Pessel na tradičné stretnutie úspešných žiakov všetkých pezinčských základných a stredných škôl. Uskutoční sa vo štvrtok 27. júna 2002 o 8.00 hod. v kinosále Kultúrneho centra. Pozvanie na filmové predstavenie (Harry Potter a kameň mudrcov) bude symbolickým ocenením ich celoročnej práce v škole a rovnako symbolickou bodkou za uplynulým školským rokom.

(EL)

Na rade sú privarky

V rámci niekoľko rokov trvajúceho minikurzu prípravy regionálnych špecialít známeho pod názvom Ako to robili naše babky pripravili organizátori - Malokarpatské múzeum a Mesto Pezínok jeho ďalšie pokračovanie. Uskutoční sa v stredu 5. júna 2002 o 16.00 hod. v dielni múzea a tentokrát sa pod vedením lektorky Dr. D. Kopálovej budú podľa starých receptov variť zeleninové privarky. Vstup na podujatie je voľný.

(EL)

Talentové skúšky v ZUŠ

Základná umelecká škola E. Suchoňa v Pezinku pozýva deti do hudobného, výtvarného a tanečného odboru. Talentové skúšky budú 24. a 25. júna 2002 od 14.00 do 18.00 hod.

SPOMÍNAME

Dňa 13. 6. 2002 uplynie 10 rokov, čo nás navždy opustil syn, brat, švager **Štefan CAGAN**.

Kto ste ho poznali venujte mu, prosím, tichú spomienku.

Matka Katarína, sestry Marika a Ľudmila, švager Jozef

POĎAKOVANIE

Ďakujeme občanom mesta Pezínok za účasť na poslednej rozlúčke našou drahou

Gitkou BALÁŽOVOU.

Ďakujeme za kvetinové dary a prejavy sústrastí.

Manžel Rafael Baláž st. a rodina